

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

01 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componența:

președinte – Nicolae Gordilă,

judcători – Elena Covalenco, Constantin Alerguș, Iurie Diaconu și Ion Guzun,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Bargan Iurie, în numele inculpatului Simion Nicolae, succesorul părții vătămate Teodorescu Maria, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2013, în cauza penală în privința lui,

Boghinschi Serghei Leonid, născut la 03 august 1959, originar din r-l Călărași, s. Vărăncău și domiciliat în or. Rîbnița, str. Valcenco 35 ap. 27.

Simion Nicolae Dumitru, născut la 16 octombrie 1973, originar din r-l Rîbnița, s. Nișcani și domiciliat în mun. Chișinău, bd. Cuză Vodă 11 ap. 66.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. în prima instanță din 03.06.2011 pînă la 22.10.2012
2. în instanța de apel din 22.11.2012 pînă la 13.11.2013
3. în instanța de recurs din 18.03.2014 pînă la 01.07.2014

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 22 octombrie 2012, Boghinschi S.L. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 149 alin. (1) Cod Penal la 1 an închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei în baza art. 90 Cod penal, pe un termen de 1 an.

Prin aceeași sentință, Simion N.D. a fost achitat în baza art. 183 alin. (2) și art. 360 alin. (2) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de către succesorul părții vătămate Teodorescu Maria, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Potrivit sentinței, Boghinschi S.L. la 21 decembrie 2010, în jurul orei 09.30, activînd la SRL „Meștehservice” în calitate de macaragiu pe macaraua autopropulsată cu rotație completă pe pneuri „KC-4361A”, nr. de fabricare 18603, la șantierul de construcții amplasat pe adresa str. Calea Basarabiei 28, mun. Chișinău, unde se efectuau lucrări de construcții pentru firma SRL „Transgrup-Service”, avînd vizibilitate redusă din cauza poleiului pe geamul macaralei a încălcat cerințele de

securitate industrială la construcția, montarea, punerea în funcțiune, utilizarea, srarea și verificarea tehnică a macaralelor, aprobate prin ordinul Ministerului Economiei și terțului al RM nr.13 din 31 ianuarie 2009 și anume: pct. 1.4.13 potrivit căruia în cazul în care mașinistul-macaragiu nu vede în întregime din cabina macaralei, zona de lucru, cât și în cazul lipsei legăturii radio sau prin telefon între mașinistul-macaragiu și legătorii de sarcină, se numește un semnalizator din rândul legătorilor de sarcină care să transmită sarcini mașinistului-macaragiu, care sunt numiți de către persoana responsabilă de efectuarea inofensivă a lucrărilor cu macarale; pct. 11.5.16 potrivit căruia funcționarea macaralei se sistează în caz de vizibilitate redusă, când mașinistul macaragiu distinge cu greu semnalele legătorului de sarcini sau sarcina deplasată; în timpul funcționării macaralei se interzice aflarea oamenilor sub brațul macaralei, prin ce a manifestat neglijență criminală, îndeplinindu-și necorespunzător obligațiile de serviciu, știind cu certitudine că activează muncitori în zona de acțiune a macaralei, a început efectuarea lucrărilor de construcție - montaj fără verificarea prezenței agățătorii legitimați și fără a se asigura că în zona de lucru al macaralei nu sunt muncitori, a coborât spontan brațul macaralei peste marginea cofrajului edificiului și ca rezultat între brațul macaralei și 4 blocuri de piatră situate pe cofrajul clădirii a fost prins lucrătorul Galbici Vasile Alexandru, care în momentul coborârii în jos a brațului macaralei, se mișca pe marginea planșeului. Ca rezultat victimei i-au fost pricinuite conform raportului de expertiză medico-legală nr.2687 din 11 martie 2011, vătămări corporale ce au cauzat decesul lui Galbici V.A.

Astfel acțiunile lui Boghinschi S.L., au fost încadrate în baza art. 149 alin. (1) Cod pena - *lipsirea de viață din imprudență*.

Potrivit rechizitoriului, Simion N.D. a fost învinuit de către organul de urmărire penală pentru faptul că, aproximativ în luna decembrie 2010, activând calitate de director al SRL „Transgrupservice” cu scopul inițierii lucrărilor de reconstrucție a garajului auto amplasat pe str. Calea Basarabiei 28, mun. Chișinău a ajuns la o înțelegere verbală de efectuare a lucrărilor de construcție cu muncitorii Galbici V.A., Dabija Iurie, Ursu Vladimir, Munteanu Petru, Canațui Nicolae, Raducoi Vladimir, Plop Vladimir și Mizerniuc Sergiu, precum și directorul SRL „Maștehservice” Cuțave Ion de a pune la dispoziție o macara dirijată de către macaragistul Boghinschi S.L. Ulterior, a admis muncitorii nominalizați la efectuarea lucrărilor de construcție-montaj a clădirii în lipsa Proiectului de executare a lucrărilor (PEL), în care conform СНиП III-4-80 «Строительные нормы и правила» urmau a fi indicate cerințele de securitate și sănătate în muncă la efectuarea lucrărilor respective, a admis executarea lucrărilor menționate fără elaborarea proiectului de efectuare a lucrărilor de construcție-montaj cu macarale (PELm), nu a numit persoana responsabilă de efectuare inofensivă a lucrărilor de macarale la șantierul de construcții, nu a respectat procedura privind angajarea muncitorilor în câmpul muncii, nu a încheiat contracte individuale de muncă, a admis la efectuarea lucrărilor de construcție-montaj a clădirii muncitori fără instruirea în domeniul securității și sănătății în muncă. Concomitent, consideră că Simion N.D. a admis încălcarea art. 10 alin. (2) lit.

e) Codul muncii conform căruia era obligat să asigure salariaților condiții de muncă corespunzătoare cerințelor de protecție și igienă a muncii”, și art. 10 alin. (1), art. 13 lit. (k), art. 17 din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10 iulie 2008, conform căruia era obligat să ia măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății lucrătorilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale, asigurarea informării și instruirii, precum și pentru asigurarea organizării și a mijloacelor necesare, să asigure informarea fiecărei persoane, anterior angajării în muncă, asupra riscurilor profesionale la care aceasta ar putea fi expusă la locul de muncă, precum și asupra măsurilor de protecție și prevenire necesare, să asigure condiții pentru ca fiecare lucrător să primească o instruire suficientă, adecvată, teoretică și practică în domeniul securității și sănătății în muncă, în special sub formă de informații, instrucțiuni și/sau lecții la angajare, care include instruirea introductiv-generală și instruirea la locul de muncă, în cazul schimbării locului de muncă, transferului sau permutării, la introducerea unui nou echipament de lucru sau la edificarea echipamentului de lucru existent, la introducerea oricărei noi tehnologii sau proceduri de lucru, la executarea unor lucrări speciale. Instruirea lucrătorilor în domeniul securității și sănătății în muncă trebuia să fie adaptată în funcție de evoluția riscurilor profesionale sau de apariția unor riscuri noi, periodică și pe măsura necesității.

Ca consecință, la 21 decembrie 2010, în jurul orei 09.30 la șantierul de construcții amplasat pe str. Calea Basarabiei 28, mun. Chișinău în timp ce macaraua dirijată de macaragistul Boghinschi S.L. efectua lucrări de descărcare a paletelor cu blocuri de piatră, ultimul a coborât spontan brațul macaralei peste marginea cofrajului edificiului și ca rezultat între brațul macaralei și 4 blocuri de piatră situate pe cofrajul clădirii a fost prins lucrătorul Galbici V.A. care în momentul coborârii în jos a brațului macaralei, se mișca pe marginea planșeului. Ca rezultat victimei i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2687 din 11 martie 2011, vătămări corporale ce au cauzat decesul lui Galbici V.A.

Tot el, la 29 octombrie 2010, deținând funcția de director în SRL „Transgrupservice” a dat indicație angajatului Burduja Eduard, care la acel moment activa în calitate de șofer în baza contractului individual de muncă fără număr din 14 iulie 2010, de a se prezenta în biroul său de serviciu. Ultimul, s-a prezentat la biroul în cauză amplasat pe str. Burebista 108, mun. Chișinău, unde Simion N.D. l-a instigat de a semna acte contabile de evidență primară în care erau înregistrări false precum că Burduja E., ar fi primit bani în sumă 8000 euro drept cheltuieli pentru deplasarea de serviciu, la care Burduja E. a refuzat și a plecat, comunicându-i că intenționează să se concedieze pe motiv că nu acceptă condiția de a semna acte false. Prin urmare, la 30 octombrie 2010, Simion N.D. sub un pretext inventat, l-a invitat din nou pe Burduja E. în biroul său de serviciu unde acesta s-a prezentat în jurul orei 10.00, unde Simion N.D. împreună cu o persoană neidentificată de către organul de urmărire penală, prin aplicarea violenței fizice, exprimate în apicarea ioviturilor cu pumnii și palmele peste cap, față și răsucirea mâinilor, cu scopul de a-i limita libertatea de circulație până ce acesta nu v-a semna actele pretinse a fi cu conținut fals, l-au depozitat pe

Burduja E. de documentele importante ale acestuia pe care le avea la sine și anume: pașaportul cetățeanului RM seria A nr. 3794713, cartea de identitate seria TC nr. 209060 și pașaportul cetățeanului României nr. 13781418, permisul de conducere, cartela conducătorului auto 0000000000Y81000 pe care le-a tăinuit în biroul său de serviciu și le-a păstrat până în data de 22 noiembrie 2010, zi în care documentele în cauză au fost depistate și ridicate de către organul de urmărire penală în cadrul percheziției efectuate.

Ațiunile lui Simion N.D. au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 183 alin. (2) Cod penal - *încălcarea regulilor de protecție a muncii de către o persoană care gestionează o organizație comercială a tehnicii securității, încălcare care a provocat din imprudență decesul unei personae*, și în baza art. 360 alin. (2) Cod penal - *sustragerea, tăinuirea și păstrarea buletinului de identitate și altor documente importante ale persoanei fizice, cu intenția de a limita libertatea persoanei, inclusive libertatea de circulație și de a o lipsi de aceasta*.

3. Sentința menționată a fost contestată cu apel de către:

3.1. Procurorul Pavalachi O., care a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei în privința lui Simion N.D., cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acesta să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 183 alin. (2) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul construcțiilor pe un termen de 3 ani și în baza art. 360 alin. (2) Cod penal, la 3 ani închisoare. În conformitate cu art. 84 Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, a-i stabili definitiv pedeapsa de 5 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul construcțiilor pe un termen de 3 ani. În baza art. 90 Cod penal a-i suspenda condiționat executarea pedepsei cu închisoare, pe un termen de 3 ani. În rest sentința să fie menținută fără modificări. În motivarea apelului procurorul a invocat faptul că deși victima nu a avut încheiat un contract individual de muncă, însă raporturile dintre acesta și SRL „Transgrupservice”, în persoana directorului Simion N.D. sunt relații de muncă fiind prezente la caz elementele infracțiunilor imputate.

3.2. Procurorii Pavalachi O. și Balan G., care au solicitat casarea acesteia în partea achitării lui Simion N.D., cu rejudecarea cauzei de către instanța competentă, invocând: încălcarea competenței teritoriale.

3.3. Succesorul părții vătămate Teodorescu M. în apelul său a solicitat casarea sentinței, în partea achitării lui Simion N.D. în baza art. 183 alin. (2) Cod penal, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care ultimul să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 183 alin. (2) Cod penal, la 6 ani închisoare și admiterea acțiunii civile înaintate integral, invocând aprecierea eronată a probelor, care confirmă vinovăția lui Simion N.D. de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 183 alin. (2) Cod penal, precum și la caz sunt prezentate suficiente probe pentru soluționarea cuantumului despăgubirilor cuvenite.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2013, apelul comun al procurorilor Pavalachi O. și Balan G. a fost respins, iar

apelurile procurorului Pavalachi O. și succesoriului părții vătămate Teodorescu M. au fost admise, casată sentința în partea achitării lui Simion N.D. și soluționării a acțiunii civile, pronunțată o hotărâre nouă în această parte, prin care Simion N.D. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 183 alin. (2) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul construcției legate de securitatea muncii pe un termen de 1 an, în baza art. 360 alin. (2) Cod penal, la amendă în mărime de 400 unități convenționale. În baza art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită definitiv pedeapsa de 2 ani închisoare și amendă în mărime de 400 u.c., cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul construcției legate de securitatea muncii pe un termen de 1 an. Potrivit art. 87 alin. (2) Cod penal, pedepsele urmează a fi executate de sine stătător.

Acțiunea civilă a succesoriului părții vătămate Teodorescu M., în privința încasării prejudiciului material, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța de judecată în ordine civilă. Acțiunea civilă a succesoriului părții vătămate Teodorescu M., în privința încasării prejudiciului moral, a fost admisă parțial și dispusă încasarea în beneficiul succesoriului părții vătămate Teodorescu M. de la Boghinschi S.L. - 10.000 lei și de la Simion N.D. - 30.000 lei.

În temeiul art. 90 alin. (1) și (6) lit. a), e) Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei cu închisoare pe un termen de probă de 1 an, obligându-l pe Simion N.D. să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent și să repare dauna morală succesoriului părții vătămate Teodorescu M. în decurs de 6 luni. În rest sentința a fost menținută fără modificări.

Instanța de apel nu a constatat încălcarea competenței materiale de către Judecătoria Botanica, mun. Chișinău, fiindcă str. Calea Basarabiei se atribuie la sectorul Botanica, iar acuzarea, în sarcina căreia este pusă probațiunea, în nici un mod și prin nici o probă nu a demonstrat contrariu, or extrasul prezentat instanței de fond nu confirmă faptul că locul comiterii infracțiunii cade sub incidența Sectorului de Poliție nr. 4 (bd. Gagarin 3) a cărui hotare se situează în limitele *m...mai departe pe marginea trotuarului din partea dreaptă a autodrumului nominalizat cu ieșire la Calea Basarabiei, întretaie Calea Basarabiei, pe partea dreaptă a liniei ce despart gazonul cotește la stânga și pe bordura din partea dreaptă a Calei Basarabiei până la str. Ismail în regiunea podului de pe râul Bîc (cu includerea în hotarele sectorului Ciocana)...*, această porțiune necuprinzând str. Calea Basarabiei 28.

Instanța de apel a constatat că, Simion N.D. aproximativ în luna decembrie 2010, activând în calitate de director al SRL „Transgrupservice” cu scopul inițierii lucrărilor de reconstrucție a garajului auto de pe str. Calea Basarabiei 28, mun. Chișinău a ajuns la o înțelegere verbală de efectuare a lucrărilor de construcție cu muncitorii Galbici V.A., Dabija I., Ursu V., Munteanu P., Canațui N., Raducoi V., Plop V. și Mizerniuc S., precum și directorul SRL „Maștehservice” Cuțaev I. de a pune la dispoziție o macara dirijată de către macaragistul Boghinschi S.L.

Ulterior, a admis muncitorii nominalizați la efectuarea lucrărilor de construcție-montaj a clădirii în lipsa Proiectului de executare a lucrărilor (PEL), în care conform СНиП III-4-80 «Строительные нормы и правила» urmau a fi indicate cerințele de securitate și sănătate în muncă la efectuarea lucrărilor respective, a admis executarea lucrărilor menționate fără elaborarea proiectului de executare a lucrărilor de construcție-montaj cu macarale (PELm), nu a numit persoana responsabilă de efectuare inofensivă a lucrărilor de macarale la șantierul de construcții, nu a respectat procedura privind angajarea muncitorilor în câmpul muncii, nu a încheiat contracte individuale de muncă, a admis la efectuarea lucrărilor de construcție-montaj a clădirii muncitori fără instruirea în domeniul securității și sănătății în muncă. Concomitent, consideră că Simion N.D. a admis încălcarea art. 10 alin. (2) lit. e) Codul muncii conform căruia era obligat să asigure salariaților condiții de muncă corespunzătoare cerințelor de protecție și igienă a muncii”, și art. 10 alin. (1), art. 13 lit. (k), art. 17 din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10 iulie 2008, conform căruia era obligat să ia măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății lucrătorilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale, asigurarea informării și instruirii, precum și pentru asigurarea organizării și a mijloacelor necesare, să asigure informarea fiecărei persoane, anterior angajării în muncă, asupra riscurilor profesionale la care aceasta ar putea fi expusă la locul de muncă, precum și asupra măsurilor de protecție și prevenire necesare, să asigure condiții pentru ca fiecare lucrător să primească o instruire suficientă, adecvată, teoretică și practică în domeniul securității și sănătății în muncă, în special sub formă de informații, instrucțiuni și/sau lecții la angajare, care include instruirea introductiv-generală și instruirea la locul de muncă, în cazul schimbării locului de muncă, transferului sau permutării, la introducerea unui nou echipament de lucru sau la edificarea echipamentului de lucru existent, la introducerea oricărei noi tehnologii sau proceduri de lucru, la executarea unor lucrări speciale. Instruirea lucrătorilor în domeniul securității și sănătății în muncă trebuia să fie adaptată în funcție de evoluția riscurilor profesionale sau de apariția unor riscuri noi, periodică și pe măsura necesității.

Ca consecință la 21 decembrie 2010, în jurul orei 09.30 la șantierul de construcții amplasat pe str. Calea Basarabiei 28, mun. Chișinău în timp ce macaraua dirijată de macaragistul Boghinschi S.L. efectua lucrări de descărcare a paletei cu blocuri de piatră, ultimul a coborât spontan brațul macaralei peste marginea cofrajului edificiului și ca rezultat între brațul macaralei și 4 blocuri de piatră situate pe cofrajul clădirii a fost prins lucrătorul Galbici V.A. care în momentul coborârii în jos a brațului macaralei, se mișca pe marginea planșeului. Ca rezultat victimei i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2687 din 11 martie 2011, vătămări corporale ce au cauzat decesul lui Galbici V.A.

Tot el, la 29 octombrie 2010, deținând funcția de director în SRL „Transgrupservice” a dat indicație angajatului Burduja Eduard, care la acel moment activa în calitate de șofer în baza contractului individual de muncă fără număr din 14 iulie 2010, de a se prezenta în biroul său de serviciu. Ultimul, s-a prezentat la biroul

în cauză amplasat pe str. Burebista 108, mun. Chișinău, unde Simion N.D. l-a instigat de a semna acte contabile de evidență primară în care erau înregistrări false precum că Burduja E., ar fi primit bani în sumă 8000 euro drept cheltuieli pentru deplasarea de serviciu, la care Burduja E. a refuzat și a plecat, comunicându-i că intenționează să se concedieze pe motiv că nu acceptă condiția de a semna acte false. Prin urmare, la 30 octombrie 2010, Simion N.D. sub un pretext inventat, l-a invitat din nou pe Burduja E. în biroul său de serviciu unde acesta s-a prezentat în jurul orei 10.00, unde Simion N.D. împreună cu o persoană neidentificată de către organul de urmărire penală, prin aplicarea violenței fizice, exprimate în apicarea ioviturilor cu pumnii și palmele peste cap, față și răsucirea mâinilor, cu scopul de a-i limita libertatea de circulație până ce acesta nu va semna actele pretinse a fi cu conținut fals, l-au depozitat pe Burduja E. de documentele importante ale acestuia pe care le avea la sine și anume: pașaportul cetățeanului RM seria A nr. 3794713, cartea de identitate seria TC nr. 209060 și pașaportul cetățeanului României nr. 13781418, permisul de conducere, cartela conducătorului auto 0000000000Y81000 pe care le-a tănuit în biroul său de serviciu și le-a păstrat până în data de 22 noiembrie 2010, zi în care documentele în cauză au fost depistate și ridicate de către organul de urmărire penală în cadrul percheziției efectuate.

Pe epizodul privind încălcarea regulilor de protecție a muncii de către o persoană care gestionează o organizație comercială a tehnicii securității, încălcare care a provocat din imprudență decesul unei persoane:

În pofida faptului că victima Galbici V.A. nu avea un contract individual de muncă încheiat cu SRL „Transgrupservice” în persoana directorului Simion N.D., relațiile între aceștia cad sub incidența prevederilor legale prevăzute de Codul Muncii, or potrivit art. 2 al acestui cod în cazul în care se stabilește că, printr-un contract civil, se reglementează de fapt raporturile de muncă dintre salariat și angajator, acestor raporturi li se aplică prevederile legislației muncii.

În speță, instanța de apel a stabilit că între Galbici V.A. și Simion N.D. erau raporturi ce cad sub incidența Codului Muncii, deoarece esențial pentru nașterea raportului de muncă este existența raportului de subordonare și nu un contract de muncă încheiat în formă scrisă, contractul individual de muncă este un act consensual, el încheindu-se prin simplu acord de voință a părților, manifestarea lor de voință neînsoțită de nici un fel de formă, fiind suficientă formarea valabilă a contractului. Chiar dacă legislația actuală cuprinde o limitare a acestui caracter, impunând încheierea în formă scrisă, această nu transformă contractul într-unul solemn, forma scrisă fiind reglementată numai în interesul părților. Dacă părțile manifestă voință la un înscris în care o consemnează, o fac nu pentru a da validitate contractului de muncă, ci pentru a-și asigura un mijloc de probă numai în ceea ce privește drepturile și obligațiile reciproce ale acestora. Raportul juridic dintre SRL „Transgrupservice” în persoana directorului Simion N.D. și victimă au avut la bază convenția verbală prin care ultimul l-a desemnat ca lucrător al șantierului de construcție și în acest fel s-a creat implicit un raport de subordonare, îndrumare și control asupra activității desfășurate de acesta în folosul SRL „Transgrupservice”,

caracteristici care au dat nașterea unui raport de muncă. Din însăși concluziile procesului verbal nr. 2 al Inspecției Muncii privind cercetarea accidentului de muncă mortal s-a constatat că directorul SRL "Transgrupservice" Simion N.D. a admis echipa în componența: Galbici V.A., Dabija I., Ursu V., Munteanu P., Canațui N., Raduceai V., Plop V. și Mizerniuc S. la efectuarea lucrărilor de construcție-montaj a clădirii în lipsa Proiectului de executare a lucrărilor (PEL), în care conform СНиП III-4-80 «Строительные нормы и правила» urmau a fi indicate cerințele de securitate și sănătate în muncă la efectuarea lucrărilor respective, a admis executarea lucrărilor menționate fără elaborarea proiectului de efectuare a lucrărilor de construcție-montaj cu macarale (PELm), nu a numit persoana responsabilă de efectuare inofensivă a lucrărilor de macarale la șantierul de construcții, nu a respectat procedura privind angajarea muncitorilor în câmpul muncii, nu a încheiat contracte individuale de muncă, a admis la efectuarea lucrărilor de construcție-montaj a clădirii muncitori fără instruirea în domeniul tații și sănătății în muncă.

În asemenea circumstanțe instanța de apel a încadrat acțiunile inculpatului Simion N.D. în baza art. 183 alin. (2) Cod penal.

Pe epizodul privind sustragerea, tănuirea și păstrarea buletinului de identitate și altor documente importante ale persoanei fizice, cu intenția de a limita libertatea persoanei, inclusiv libertatea de circulație și de a o lipsi de aceasta:

Instanța de apel a constatat că versiunea cu referire la faptul că în privința lui Burduja E., Simion N.D. nu a admis nici o încălcare a fost combătută prin răspunsul nr. 1514 din 23 decembrie 2010 al Inspecției Muncii potrivit căruia (f.d. 43-46, v. II) în urma controlului efectuat s-a constatat că angajatorul a comis în privința lui Burduja E. încălcări ce cad sub incidența prevederilor art. 55 alin. (1) și art. 57 alin. (1) Cod Contravențional, pentru care fapt Simion N.D. a fost sancționat la 24 februarie 2011 prin hotărârea Judecătoriai Râșcani, mun. Chișinău, care a căpătat puterea lucrului judecat la 13 aprilie 2011.

Cât privește versiunea că documentele depistate în cadrul percheziției au fost transmise de către Burduja E. lui Dascăl V. în legătură cu necesitatea perfectării vizei, această afirmație nu și-a găsit confirmare, deoarece Burduja E. a fost depozitat de pașaportul român, buletin de identitate român, permis de conducere, pașaportul cetățeanului RM, cartela digitală a șoferului internațional. Din numărul documentelor menționate, pașaportul cetățeanului RM și permisul pe numele lui Burduja E. au fost restituite prin intermediul unchiului acestuia Burduja Gh., celelalte documente au fost depistate și ridicate în cadrul percheziției efectuate legal, cu autorizarea judecătorului de instrucție, în cadrul SRL "Transgrupservice".

Conform declarațiilor martorului Dascăl V. se susține că el a primit de la Burduja E. două acte (pașaportul cetățeanului român și permisul), pe când în cadrul percheziției, a fost ridicată și cartela digitală pe numele lui Burduja E. Ținând cont de cumulul probelor administrate în cadrul urmăririi penale, instanța de apel a concluzionat că atât declarațiile lui Simion N.D. cât și cele ale martorului Dascăl V., susținute și în procesul confruntărilor, urmează a fi apreciate critic, deoarece nu

corespund adevărului, fiind contrazise, combătute prin probe concludente, utile și pertinente și au fost făcute de Simion N.D. în vederea exercitării dreptului de a nu se autoincrimina, iar martorul Dascăl V. - în scopul ușurării situației în care s-a pomenit inculpatul, cei doi fiind în relații de muncă. Această versiune nu a fost reținută și datorită faptului că Burduja E., după discuția cu directorul, a depus cerere privind disponibilizarea sa, transmițând toate actele legate de activitatea de serviciu, nefiind necesară perfectarea căreiva vize. Mai mult ca atât vizele se perfectează cetățenilor RM de către autoritățile împuternicite să activeze pe teritoriul țării, doar în actele de identitate a cetățeanului țării de origine și nici de cum nu în actele altui stat, cum ar fi pașaportul cetățeanului României.

În asemenea circumstanțe instanța de apel a încadrat acțiunile inculpatului Simion N.D. în baza art. 360 alin. (2) Cod penal.

Referitor la încasarea prejudiciului material instanța de apel a statuat că acțiunea civilă în această parte urmează a fi admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța de judecată în ordine civilă. La această concluzie instanța a ajuns reieșind din faptul că probe ce ar dovedi faptul că Teodorescu A. în folosul căreia se solicită încasarea cheltuielilor pentru studii în mărime de 13.400 lei și a indemnizației egale cu 5 salarii medii în mărime de 24.197, 67 lei, ar fi fiica defunctului sau că ar fi fost în custodia acestuia nu au fost prezentate. De asemenea admiterea în principiu a acțiunii civile, cât privește încasarea prejudiciului material în viziunea instanței de apel este necesară în vederea respectării drepturilor tuturor părților la proces, or nu au fost administrate probe ce ar infirma versiunea inculpatului Simion N.D. că a acordat ajutor material pentru înmormântarea lui Galbici V.A. precum și ce ar confirma cuantumul acordat drept ajutor la înmormântare.

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei numite inculpatului Simion N.D., instanța de apel a dat eficiență deplină prevederilor art. 7, 61, 75-77, 84 alin. (1), 87 și 90 Cod penal.

5. Decizia instanței de apel se contestă cu cerere de recurs ordinar nemotivat de către avocatul Bargan Iurie, în numele inculpatului Simion N.D., în care se solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței, indicând că aspectele legale vor fi expuse în cererea de recurs depusă suplimentar.

La 13 mai 2014 apărătorul depune cererea de recurs suplimentară, în care se invocă faptul că, actul de învinuire pe art. 183 alin. (2) Cod penal este imprecis, iar pe capătul acuzării în baza art. 360 alin. (2) Cod penal, instanța de apel eronat a apreciat probele administrate la caz și greșit a stabilit prezența în acțiunile inculpatului a laturii obiective a acestei infracțiuni.

5.1. Decizia instanței de apel se contestă cu recurs și de către succesorul părții vătămate Teodorescu M., care solicită casarea acesteia în partea încasării prejudiciului moral, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care să fie dispusă încasarea în mod solidar de la inculpații Boghinschi S.L. și Simion N.D. a prejudiciului moral în mărime de 1.000.000 lei, în rest decizia să fie menținută,

invocînd că urmările acțiunilor inculpaților sunt grave – decesul persoanei, iar suma de 40.000 lei nu va compensa suferințele cauzate.

6. Procurorul, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către avocatul Bargan I., în numele inculpatului Simion N.D., solicitînd respingerea acestuia ca inadmisibil, deoarece instanța de apel cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală a examinat cauza sub toate aspectele, probelor prezentate le-a dat o apreciere corectă și just a ajuns la concluzia despre vinovăția lui Simion N.D. în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 183 alin. (2) și 360 alin. (2) Cod penal.

7. Judecînd motivele recursurilor în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează, că acestea urmează a fi respinse din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs este în drept să-l respingă ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate.

Cu referire la recursul avocatului Bargan I., în numele inculpatului Simion N.D.

Colegiul menționează că, avocatul Bargan I., în numele inculpatului Simion N.D., a înaintat cerere de recurs nemotivată la 13 decembrie 2013.

În conformitate cu prevederile art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală în cererea de recurs trebuie să fie indicate conținutul și motivele recursului cu argumentarea ilegalității hotărîrii atacate și solicitările recurentului, cu indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 invocate în recurs și în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauza dată.

În cererea de recurs în cauză, recurentul a indicat doar ca temei pentru recurs art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, iar în argumentarea ilegalității hotărîrii atacate recurentul a menționat: *„Aspectele legate de prezența temeiurilor prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, vor fi expuse într-o cerere de recurs depusă suplimentar...”*

În acest context Colegiul subliniază că declararea recursului împotriva unei hotărîri judecătorești constituie *elementul volitiv* al atacării, motivele sînt *elementul logic* al acesteia. Motivele justifică, prin arătarea temeiurilor ce stau la baza lui, actul de voință pe care îl reprezintă folosirea căii de atac. De asemenea, instanța de recurs menționează că, rolul motivelor invocate în susținerea căii de atac nu se reduce la simpla aducere la cunoștință instanței superioare a dezacordurilor produse de soluția pronunțată, ci și a cauzelor acestor dezacorduri.

Astfel, prin motivarea recursului, în principiu se precizează și se delimitează cadrul discuției în fața instanței de control și al judecății acestei instanțe.

Raportînd cele menționate la recusul supus judecării, Colegiul constată că recurentul nu a argumentat în ce constă problema de drept de importanță generală ce persistă în cauza dată, ce ar duce la casarea hotărîrii judecătorești, dar s-a limitat doar la o simplă mențiune că va prezenta ulterior un recurs motivat.

Prezența circumstanțelor nominalizate permit instanței de recurs să concluzioneze asupra inadmisibilității recursului declarat de către avocatul Bargan

I., în numele inculpatului Simion N.D., din motivul necorespunderii cerințelor de conținut.

Cu referire la recursul suplimentar al avocatului Bargan I., în numele inculpatului Simion N.D.

Colegiul reține că, avocatul Bargan I., în numele inculpatului Simion N.D., a înaintat cerere de recurs suplimentară, la 13 mai 2014, reieșind din data aplicată pe amprenta ștampilei Secției scrisori și audiență-2 al Curții Supreme de Justiție (f.d.254, v.4).

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală (în red. Legii nr. 66 din 05.04.2012, intr. în vig. la 27.10.2012), termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Astfel, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2013, care se contestă a fost pronunțată integral la 11 decembrie 2013, iar recursul suplimentar declarat de avocatul Bargan I., în numele inculpatului Simion N.D., a fost înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la 13 mai 2014, după expirarea termenului legal de declarare a recursului ordinar.

În speța dată, durata termenului de recurs de 30 zile se calculează începând cu 11 decembrie 2013 și se epuizează la 13 ianuarie 2014.

Colegiul penal remarcă că, legea procesual-penală nu face careva mențiuni referitor la declararea suplimentară a recursului ordinar și nu stabilește alte termene pentru actele suplimentare, decât cele prevăzute la art. 422 Cod de procedură penală.

De aceea, persoanele indicate în dispoziția art. 421 Cod de procedură penală, care au declarat în termen recurs ordinar, iar ulterior au depus recursuri suplimentare, acestea se vor considera ca depuse în termen, dacă ele se încadrează în limitele stabilite de art. 422 Cod de procedură penală, adică în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel.

Colegiul penal conchide că, recursul suplimentar declarat de avocatul Bargan I., în numele inculpatului Simion N.D., este depus peste termenul legal, deoarece termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel a expirat la data de 13 ianuarie 2014.

Reieșind din cele constatate instanța de recurs conchide asupra inadmisibilității recursului suplimentar declarat de avocatul Bargan I., în numele inculpatului Simion N.D., ca fiind declarat peste termen.

Cu referire la recursul succesoriului părții vătămate Teodorescu M.

Analizând textul recursului declarat, Colegiul penal lărgit constată că recurentul contestă decizia instanței de apel numai în partea încasării prejudiciului moral, astfel, în latura penală și în latura civilă în partea prejudiciului material, instanța de recurs nu se va expune.

Reieșind din materialele cauzei Colegiul constată că prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 22 octombrie 2012, a fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de către succesoriul părții vătămate Teodorescu M., urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2013, acțiunea civilă a succesorului părții vătămate Teodorescu M., în privința încasării prejudiciului moral, a fost admisă parțial și dispusă încasarea în beneficiul succesorului părții vătămate Teodorescu M. de la Boghinschi S.L. - 10.000 lei și de la Simion N.D. - 30.000 lei.

Nefiind de acord cu decizia contestată în partea prejudiciului moral, recurentul invocă gravitatea urmării a acțiunilor inculpaților, și anume decesul persoanei, dar nu dereglări temporare de sănătate, astfel suma de 40.000 lei nu este justificată în raport cu suferințele provocate.

Raportînd argumentele invocate de către recurent la hotărîrea contestată, Colegiul consideră că, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legislației în vigoare, ea fiind legală și întemeiată.

Colegiul reține că, instanța de apel, prin admiterea acțiunii civile în partea încasării despăgubirilor morale în sumă de 40.000 lei, a ținut cont de nivelul (gradul) suportării de către succesorul părții vătămate a suferințelor fizice și psihice în legătură cu decesul victimei, precum și de faptul că, condamnarea inculpatului în sine constituie la fel, o satisfacție echitabilă pentru succesorul părții vătămate, astfel, suma încasată în beneficiul lui Teodorescu M., este o sumă reală și corespunde faptelor comise, care compensează consecințele negative ale prejudiciului suportat.

În acest context Colegiul menționează constatarea justificată a instanței de apel: *“Din circumstanțele cauzei rezultă existența raportului de cauzalitate între fapta inculpatului și prejudiciul nepatrimonial cauzat și, respectiv, succesorul părții vătămate are dreptul la o “compensație” sub forma daunei morale. La evaluarea cuantumului prejudiciului moral instanța de apel a luat în considerare suferințele fizice ale victimei, gradul de vinovăție al autorilor prejudiciului, precum și măsura în care această compensare poate aduce satisfacție succesorului persoanei vătămate”.*

De asemenea, Colegiul atestă că instanța de apel rejudecînd cauza întemeiat a constatat faptul recunoașterii inculpatului Simion N.D. vinovat și de încălcarea regulilor de protecție a muncii care a provocat din imprudență decesul unei persoane, adică de săvârșirea unei infracțiuni din imprudență și, conform practicii CtEDO, constatarea unei violări furnizează prin sine o satisfacție echitabilă suficientă pentru prejudiciul moral cauzat reclamantului, motiv pentru care just nu au fost admise integral cerințele succesorului părții vătămate Teodorescu M. de încasare cu titlu de prejudiciu moral a sumei de 1.000.000 lei, or această cerință contravine spiritului art. 41 CtEDO fiind exorbitantă și tinzând spre îmbogățire fără justă cauză (hotărîrea CtEDO *Oneryildiz versus Turcia*). Din materialele cauzei, rezultă că starea sănătății a succesorului părții vătămate Teodorescu M. a fost prejudiciată (f.d. 145-151, v.3). Aceste suferințe s-au apreciat de instanța de apel în sumă de 40.000 lei, pe care corect le-a considerat echitabile pentru recuperarea prejudiciului moral, dispunându-se acordarea compensațiilor pentru daune morale din contul inculpatului Boghinschi S.L. în mărime de 10.000 lei și a inculpatului Simion N.D. în mărime de 30.000 lei, reieșind din situația materială și starea sănătății celor vinovați.

În acest context, Colegiul conchide că nu există temei legal pentru admiterea

recursului ordinar în cauză și, potrivit legii, se impune respingerea recursului ca inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat, cu menținerea hotărârii atacate.

8. În conformitate cu prevederile art. 434 - 435 alin. (1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de către avocatul Bargan Iurie, în numele inculpatului Simion Nicolae, succesorul părții vătămate Teodorescu Maria, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2013, în cauza penală în privința lui, **Boghinschi Serghei Leonid și Simion Nicolae Dumitru**, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 22 iulie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Constantin Alerguș

Iurie Diaconu

Ion Guzun